11 2006-12-c 7B

Els Poetes d'Ara

Guerau de Liost

Pròleg de

Josep Maria Capdevila

Edicions LIRA

1923

EX-LIBRIS BIBLIOTECA DE CATALUNYA

Biblioteca
Riera - Figueras
Barcelona

ELS POETES D'ARA

GUERAU DE LIOST

Bofill i Mates Jaume

La tria d'aquest volum
ha estat feta per
Tomàs Garcés

Els Poetes d'Ara

Guerau de Liost

Pròleg de

Josep Maria Capdevila

Edicions LIRA

1923

BIBLIOTECA DE CATALUNYA

Guerau de Liost (Jaume Boftil i Mates):
Nat a Olot en 1878.

Bibliografia: «*La muntanya d'ametistes*» (1908); «*Somnis*» (1913); «*La ciutat d'ivori*» (1918); «*Selvatana amor*» (1920).

El poeta volia formar-se un món artificiós; la seva art era semblant a l'art del joier; la poesia havia d'ésser un luxe, tot havia de lluir, tot era subtilesa: la naturalitat n'era banida. Però aquest desig no se li acomplia i mesclada a la precisió artificiada i volguda, hi vèieu una vaguedat de color i de música, hi havia la sensibilitat fina, envaïdora, gairebé mòrbida, que recollia i duia al paper l'encis i «les intimitats» de la natura montsenyenca.

Del Montseny en una poesia típica,

Guerau de Liost cantava, dant-li aires de precisió no gaire natural, aquell sot de l'Alemany, esponerós i humit: els contorns s'hi esfumen, tot duu una mena de voluptuositat sensitiva, els mots que semblen més triats i estilats s'espongen d'aquella melodia, les formes, imprecises, esdevenen taques de color, les paraules perden relleu i s'ablanen en una música aflautada... Però vora vora hi ha la voluntat del poeta d'ésser precis, poc natural, deliberadament escollit, només espectador i gairebé crític de l'espectacle que li dóna la seva fantasia i la seva sensibilitat. I veu's-aquí una poesia equívoca: vaga i alhora conceptuosa; en mig de taques boiroses hi trobem una línia fina i neta; en mig de les vaguedats fugitives del paisatge, un detall precis; en mig d'un món de fantasia, observacions íntimes exactes.

Sempre aquest contrast mateix: però aquella exactitud psicològica, aquella tria de mots i aquella música van tan íntimament mesclades, que impregnen tot l'estil, donant-li substancialment un aire equívoc.

En el volumet dels «Somnis» l'observació psicologica hi és més clara, més neta, però no és seguida: l'hem de trobar en mig de la inconexió del somni. Al somni li són propis la inconexió i el desordre fantasiós, però també és ple d'aires naturals; un somni dóna més que no imatges coherents, un seguit d'imatges emotives. Per això els poemets dels «Somnis» són com un mosaic d'observacions exactes, inconexes, però unides per un to igual d'ironia. La seva sàtira no ridiculitza costums ni vicis, sinó les persones que s'imagina: les ridiculitza subtilment i quasi diriem

amablement: les mostra dant-ne una línia característica i, sense més injúria, les abandona somrient: aquí les teniu! El mateix autor es desdobla i aleshores es contempla irònicament i es forma figuracions incisives de caires de la seva personalitat protèica. Els «Somnis» tenen no sé quin gust de literatura medieval; un gust que perdura en el darrer llibre de «Satires». Les persones i les coses, el pont i el flotó de pins, tot hi és real i viu i plasmat amb els mitjans més simples d'expressió.

I al marge d'aquesta penetració psicològica de vegades hi ha maneres realistes, crues; la sensibilitat que havia de prendre totes les formes, armada d'ironia fins a les dents, endevina també les voluptats més grosseres; si cal, hostaleja; si cal, ens mostra la sordidesa d'alguns costums de pagès o de poblet de muntanya; els sentits més

poc intel·ligents, si cal, hi entren; però sense abandó, amb un somriure incisiu i burler.

Dirieu que aquella sensibilitat tan fina del poeta l'han vexada les crueses de la vida, i l'ha ferida, a mès a mès, la pròpia curiositat indiscreta i la mesquinesa que endevina la lletjor ben sovint amagades per les falagueries de la voluptat. I dirieu que d'aquesta sensibilitat ferida en neix —com una compensació — la forma refinada i subtil, i — com una venjança — la sàtira. Ell mateix diu del seu llibre de «Somnis» que:

té sabors de la ironia
que en mon ànima congria
la vexada poesia
del meu cor;
té la joia del poeta
qui s'arrenca la sageta
i l'empunya ben estreta
com un llor.

JOSEP MARIA CAPDEVILA

TRIBUT A COLL PREGON

I

Quan del Montseny l'escardalenca altura
es revesteix de maternal ufana
i dels cimals en l'arrogància vana
una congesta pòstuma fulgura,
hi ets devinguda clot de l'hermosura
¡de Coll Pregon oh taca esmeragdina!
qui, amb una lleu ondulació divina,
la gràcia atenys de la bellesa pura.
Clapeja el faig de retallades mates,
en óvals de paneres i safates,
de ton herbei la cabellera solta.
D'una fontana qui a tes ombres nia,
ressona la discreta melodia
fent més solemne la quietut que't volta.

II

T'exalten les cingleres cantelludes
com safata de místiques ofrenes.
¡Benhagen tes dreceres, mig perdudes
sobre el caire ondulant de tes carenes,
car preparen les ànimes torbades,
a la contemplació de tes serenes!

Les buida el gran esforç de tes pujades
i tu son ésser de quietuds omplenes.
Dues fagedes, igualment obscures,
esdevenen porugues i aclarides
al circumdar ta esmeragdina prada.
I dels abets les altes positures,
t'enquadren les planures pressentides
i de l'espai la claretat daurada.

III

Els cap-vespres d'istiu llargs i apacibles,
a l'hora en què es barregen de la lluna
i del ponent les tremolors sensibles,
dels hieràtics cimals per la vedruna,
devalla una corrua de primales,
amb brandament de qües i d'esquelles.
Al invadir tes seductores gales,
cloent d'ubriaguesa les parpelles,
folles potegen amb deliqui august
de tes flonjors l'exhuberància humida.
I passa amb calma sornaguera, adust,
el vell pastor de la mirada freda
qui aguissa el ca i gesticula a mida
que el seu remat s'interna a la fageda.

A LA MONTANYA DEL VERNETS

Oh montanya qui tens una collada
qui dos turons descomparteix iguals!
ets tota repartida i conreuada
en diminutes feixes graduals.
Tens les parets margeres amb les verdes
clapes dels pàmpols qui no fan raïms,
plenes d'esllabissades i d'esquerdes
d'onragen de la feixa els escorrims.
I té diferent amo cada feixa.
I cada una és d'una faisó mateixa.
Una drecera puja atrafegada
atravessant, lleugera, la collada.
Darrera la collada ¿hi ha el cel blau
o un altre dolç sojorn d'eterna pau?

EL TORRENT

Damunt la tranquila
blavor transparent
clapant-se amb l'argila
que hi deixa el torrent,

s'aplanen les mates
de vern ufanós
on furen les rates
cercant-hi redós.

L'anguila qui forga
dispersa un estol
de barbs qui en la gorga
dormiten al sol,

i fugen amb gràcil
temensa. Nedant
un tòtil amb fàcil
destresa, galant

convida a son àpat
senzill (d'amagat
del pare galàpat)
l'alegre veinat.

Hi van les reinetes
saltant per deport.
Hi acuden marietes
i alades de l'hort

profús d'estramonis,
de gresa i de call.
L'espia-dimonis
fugint d'un cavall—

de—serp ¡com s'afua,
vibràtil, fulgent,
fregant amb la qua
la gorga dorment!

Divines falgueres,
d'un verd d'ombradís,
les prades voreres
cenyeixen d'un fris.

Apunten les banyes
dels tímids cargols,
moventes montanyes,
concèntrics revolts,

d'un màgic imperi
de gnoms i follets

amics del platxeri.
Esquàlids i freds,

els prega-deus ploren
damunt els fanals
que, esplèndids, decoren
com flors cerebrals.

D'ufana pletòric
sobrix el torrent,
brunyit, esculptòric
com monstre d'argent.

I fèrtil d'argúcies,
prodiga a ruixats
viventes minúcies
per boscos i prats,

com ona de vida
que baixa del cim,
com dea sorgida
marmòria del llim.

Salut! oh preclara
caricia fulgent!
Dels àmbits que amara,
s'amara el torrent.

ABETS I FAIGS

El faig gòtic com l'abet.
Mes l'abet puja fosc, aspriu,
sòbries les fulles, el tronc dret,
car és d'un gòtic primitiu.
Mentres el faig, trèmol, somriu
amb son fullatge transparent
on l'esquirol hi penja el niu,
car és d'un gòtic floreixent.
L'abet es gòtic com el faig.
Són les agulles dels cimals
on de la llum s'hi trenca el raig.
Són les agulles sobiranes
de les eternes catedrals,
immòvils, pàlides, llunyanes.

EXODE

Oh la verdor primaveral dels prats!
Semblen talment esbarjos ignorats
de fades com la neu. Quan a l'istiu
la terra's bada i tota cuca viu,
moren les fonts. Llavors les paitides
qui de les deus aixutes són fugides,
baixen pels recs d'humitejada molsa
als prats eterns. Discretament hi espolsa
l'oreig les fulles, i una pluja suau
sobre les nues fugitives cau.
I elles, al ritme de les fredes gotes
damunt la pell, enriolant-se totes,
descapdellen fantàstiques sardanes
amb les galtes vermelles com magranes,
amb els cors bategants de cansament
i amb els cabells abandonats al vent.
I guaita el sol per entre vimeneres,
i albes i verns i freixes i pomeres,
i, en cercles diminuts, amb una ullada
deixa quiscuna nuditat tigrada...
I arriva un jorn en que la llum afina
i brolla de la terra la boirina
i tot sembla entelat. L'aigua rienta

torna pels recs eixuts. Se transparenta
la sorra en ses entranyes. Amb afany
de nou l'herba assaona. Tomba l'any
com la carcassa d'un gegant difunt.
Llavores les paitides sot amunt
s'entornen, gracialment xipollejant
en l'aigua que pels recs va devallant
a les prades que dormen solitàries
a l'ombra de les albes centenàries.

TRIBUT A L'ERMITA DE SANT MARSAL

I

De Sant Marsal l'ermita és aclofada
sota la neu. Remulles d'humitat
són les parets qui serven la teulada
per on miola tristament un gat.
D'una canal penja un carmell glassat.
Quan són deu-hores, lentament degota
i un món de neu s'hi acaramulla sota
al feble so de l'enllosat gastat.
Vibra argentí de la campana el toc.
La tanca és plena de verdet. Podrida,
esclata en pols la llenya vora el foc.
S'hi escalfa l'ermitana escoturida,
i l'ermità d'un cap d'escala crida,
mig adormit, que no's veu neu enlloc.

II

Es l'hort minúscul diminuta plana
on apenes dels màrgens s'hi endevina
la vertical esllabissada i fina.
Sota la neu, la col d'hivern s'aplana,
de fret cremada. Lentament camina,

amb els esclops i amb el magall feixuc,
el capellà cara-vermell. I esbrina,
una per una, si ja treuen lluc
las cols d'hivern. Segueix el cà darrera
lladrant al bruit de la muntanya entera
que s'esnicola en vaporosa allau.
Les boires passen amb la cara molla
i per damunt la fugitiva colla
rutila en calma sempiterna el blau.

III

A la capella hi és encarcarat
el Sant Patró qui amb una mà enrampada
la llàntia beneeix entrenyinada
i les tenebres, amb solemnitat.
De fret i pols i neu s'és entelat
el finestral d'agònica mirada.
A un fons de pica l'aigua hi és glassada.
La fusta cruix amb llastimós esclat.
A mitja-nit avença la paüra
tapada amb una llarga vestidura.
Damunt l'antiga llosa abacial,
com un espectre, rígida s'atura.
I, al parpelleig del llustre matinal,
s'enfonsa en la callada sepultura.

CLAR DE LLUNA

En el silenci de la nit tranquila,
ressonen el murmuris ignorats.
La lluna sobre un riu l'ombra perfila
dels boscos riberencs enllà esfumats.
Una humitat el firmament destila
que impregna tots els sers endormiscats
i de la terra puja un baf d'argila
com de les lloses dels palaus tancats.
En l'horitzó es retallen esblaimades
les cimes de llunyanes serralades
com una taca de perfils gegants.
I en el recòndit de la selva obscura,
en la pols dels camins dorm la paüra
que's deixonda al trepig dels caminants.

MOSSA D'HOSTAL

Roja de sol i de luxúria,
brega amb les tasques i els aimants
i multiplica amb cega fúria
ses renoueres mans.

Tot son cabell s'aplaca enrera,
en trena vil recargolat,
com una insòlita crinera
de poltre domenyat.

Sota la roba desinvolta
com dos cadells salten els pits.
Del front convex sota la volta,
pengen dos ulls petits.

Com una indòcil vaca brava
obre els badius de bat a bat,
i, de tants palps, com una esclava
ne porta el cos macat.

De la secreta forma nua
n'ix homenívola bavor

que dels vestits, quan ne traspua,
arrenca un tremolor.

Roja de sol per la boscúria,
roja de feina pel veinat,
com un gran àpat de luxúria
pròdigament parat.

deixa, quan passa carregada
amb el cabàs obert, curull,
com un alè de migdiada
o de paller remull.

PORXO

Es el raser més dolç de tota la masia.
De part de fora vistes, semblen cataus de fosca
les dues grans arcades fetes de pedra tosca.
En la pilastra una eura manyaga s'hi congria.
Esbatanat, contempla la migdiada augusta.
En la foscor ressalta, ja grisa, la barana
de castanyê: hi reposa l'immòbil sargantana
com una esberla fina de la mateixa fusta.
Les aurenetes volen entorn de l'embigat
on tenen, de petites curull, el niu penjat.
Del ràfeg qui, al davant, aeri's precipita,
despleguen les aranyes un prodigiós filat.
I en un recó bucòlic, de testos enquadrat,
les mans sobre el gaiato, l'avi cap-blanc dormita.

EL VEINAT

I

Oh les petites cases del minuciós veinat
quiscuna amb un paller i un forn i la cisterna,
amb una corriola i un canti abonyegat
i l'era qui de boll auríic enlluernal
Un corriol ondula per assolir-vos totes.
Es vostres cans el pas senyalen de la gent.
Teniu panotxes i rodells sobrers de botes.
I l'aviram pastura desvergonyidament.
Les vostres feixes són minúscules, secanes.
Damunt dels enllosats hi dormen sargantanes.
Us enjoieu alhora de malves i llorer,
de romaní, de sàlvia i d'herba caixalera.
I alguna de vosaltres és sota la noguera
com una aucella tímida qui fuig de l'esparver.

II

Mes quan l'hivern impera, sou totes arraulides.
Els vostres cans no saben lladrar sinó amb udols.
Quan és de nit dialoguen xibeques i mussols.
Filagarsades pengen les parres consumides.

Escaina per elzar la prematura lloca.
L'antic aroma d'herbes té flaire d'estantís.
Es groc de les juntures l'humitejat pedris.
D'un xiprer verd no més l'ombra fatal us toca.
Quan d'una aubada freda l'intemperança lluu,
us enrogiu de fred lleugerament galanes.
De vostres cuines ixen flairades casolanes.
De la finestra oberta ne penja un forc madur
qui branda amb les secretes cantúries de Nadal
i amb la forana audàcia del tràngol hivernal.

SOMNI II

ALTRAMENT DIT SOMNI DE LES GERMANES IMAGINÀRIES

Beatament sestejo en el pairal escó
i experimento, mig despert, la fruició
de tenir sis o set o vuit o nou germanes
qui l'aixarop preparen de gerds o de magranes
i de codonys la confitura clerical.
Quiscuna m'adoctrina a sa faisò, per tal
com totes em superen en llarga experiència.
D'aquest ribotejar la meva intel·ligència,
afemellat vegeto com un gataç eunuc,
com d'un convent de monges el recader xaruc;
se m'afebleix la interna procacitat adusta,
els afalacs soporto com un cavall de fusta,
somric amb una trista mirada de malalt,
devinc una lleugera polsina impersonal.

Oh tu, Laieta, ma germana gran,
qui per fiola tens una mulata!
per no renyar-me, barboteges quan,

al sestejar, profano la butaca.
Treus per l'ofici del Divendres Sant
un breviari de tanques de plata.
Contes rondalles que escruixir-me fan.
i et barreges la llet amb xacolata.
Dus una cofia gegantina al cap.
Ets, per la cuina, saberuda i llesta:
tu fas la crema dels dies de festa,
per la Quaresma la sopa de rap
i per Nadal rosteixes el capó.
I ets consellera del Senyor Rectô.

Oh la irascible germana segona,
qui vas a missa a les sis del matí,
i fas novenes per un teu cosí
qui morí desterrat a Carcassona!
La roba usada cada amiga et dóna
perquè li trobis escaient destí.
Tu la prepares per cada bessona
de la captaire que a l'hostal parí.
Amb gran sol·licitut peixes la gata
amb suculentes molles de llonguet,
tenyides previament de xacolata.
Quan no fas mitja, quan no fas ganxet,
falques de nou l'antiga escaparata
qui vertical retalla la paret.

Oh tu, Francisca, somniosa i trista,
qui portes l'hàbit negre dels Dolors,
i amb l'esguard suplicant i rencorós
garfelxes el capvespre d'amatista!
darrera les cortines de batista,
llegint a estones el relat oiós
dels *Amors d'En Janot contrabandista,*
vigiles com si ton amant hi fos.
Ton cor exangüe eternament espera.
I trista comptes cada nou cabell
qui es torna blanc al mig de ta esperança.
I, duta per l'impuls de ta fal·lera,
pàl·lida mires, en ton dit vermell,
l'imaginari solc d'una aliança.

Oh tu, qui ets reposada i expectant,
qui sempre calles, inactiva i dolça,
com la rosada polpa d'un infant
en la ufanor, dispersa, de la molsa!
Mires com renta la germana gran,
i una altra cus i la petita espolsa.
No més, a voltes, inactiva i dolça,
destrenes la puresa del teu cant.
Plores no més de veure la gallina
que tal vegada mataran demà,
o de clavar-te al dit alguna espina.

Cada matí llegeixes el diari,
i publiques els sants del calendari
cada dissabte a l'hora de sopâ.

Oh tu, germana dita Noia Xica!
Noia Xica et diran d'aquí vint anys.
Ets forta en les batuces i els paranys
i de joguines i de festes rica.
Com una gran tafaneria et pica,
coneixes un per un els meus companys.
Tant aviat m'estimes una mica
com m'atabales amb els teus reganys.
Així i tot ets la meva companya,
la més germana del germà petit.
Per abraçar-me, t'enfiles al llit
i corres sobre meu com les aranyes.
La gira del llençol m'estiraganyes
per despertar-me, si faig l'adormit.

Oh totes sis o set o vuit o nou germanes!
Esdevindreu les unes tristes donzelles vanes,
les altres, monges d'un antic convent llunyà.
Alguna de vosaltres, potsê, amb un capità
de barco maridada, cap a la Martinica
s'embarcarà un divendres, desconortada i rica.

Potsê alguna altra sigui mare de dotze fills,
de dotze cases de ciutat futurs capdills...
Vosaltres sóu ma glòria i sóu el meu suplici.
Calladament soporto l'estèril sacrifici,
amb la revenja oculta de que em teniu per bo,
car ignoreu mon intim desdoblament del jo.
Fora de casa, fins rapat com Sant Antoni,
em sento mascle i só com un petit dimoni.
Llavors em rescabalo de tanta esclavitut,
i taco vostres cintes més amples de vellut
i menjo regalècia i fumo serradures
i escupo i tinc monòlegs d'intergeccions impures...

ROMANÇ DEL GOIG DE TENIR GERMANA

¡Quina bella sort
de tenir germana!
Joveneta que és
i entenimentada,
joveneta que és,
en finar la mare
es vesteix de dol
i regeix la casa.
De tan bé que ho fa
l'amen les criades
i la hisenda creix,
i somriu el pare,
i somriu l'amor
tot plegant les ales,
i la deixa fer
sense destorbar-la.

De tan bé que ho fa,
un estol de fades
baixa al seu entorn
i es parteix la tasca:
l'una fa el dinar,
l'altra les bugades,

l'altra estén i cus,
l'altra fa els dissabtes,
l'una desfà llits,
l'altra para taula,
i entre totes fan
el treball de casa.
Joveneta que és
resta la germana,
resta pels germans,
resta pel seu pare.

Nostra Dona diu:
—Noia casolana:
ton regent em plau
i la teva traça,
i la teva amor
i la teva gràcia.
Cambereta et faig
de l'altar del Carme.
Tingues-me'l lluent
com la teva casa.

NIT DE NADAL

La gent reposa
colgada al llit.
El llop no gosa
moure brogit.
D'un vell estable
mal ajustat
la llum eixia.
Fuig el diable.
La nit és dia,
Jesús és nat.

El bou recnla
poquet a poc.
—Decanta't, mula,
per fer-li lloc.—
O meravella!
Penja una estrella
de l'embigat.
Les profecies
són aquests dies.
Jesús és nat.
La neu afina
xòrrecs avall.

Canten el gall
i la gallina.
Els àngels broden
el cel d'estrelles.
Els pastors roden
amb vestits nous
perdent els bous
i les esquelles.

ROMANÇ PRIMICER
DE LA CIUTAT DE BARCELONA

Barcelona, Ciutat bona:
¿si et diguéssim l'entrellat
de la teva gran bonesa
que els poetes han lloat,
amb la pau de les muntanyes
tan senzilles al costat,
i el rosari de les ones
remembrant el teu pasat,
amb estols de xemeneies,
amb la joia del terrat
on voleia la bugada
i els coloms hi fan esclat,
amb campanes que tritllegen
—té cada una veïnat—
a la torre vuitavada
i al cloquer del pensionat?
Et diriem presumida
sota un cel adormissat,
sota un cel qui s'enriola
de l'estel engarlandat,
del coet de la revetlla
i la fuga del ruixat.

Et pehdriem com ets ara,
desgarbada en ta bondat,
amb les vagues i les bregues
i el castell qui t'ha sotjat.
Ni voldriem separar-te
del Besós i el Llobregat.

Tens casasses escondides
d'algun noble qui ha marxat.
Tens casetes amb alcoves
i jardins amb emparrat
on romanen els burgesos
de més bona voluntat.
Teus placetes amb mainada
rera l'absis solellat,
i una font qui raja sempre,
a l'indret arrecerat,
amb una aigua qui gorgola
per dessota l'enllosat
i un escut de pedra marbre
de falsies enflocat.
Obradors i botiguetes
amb regust d'humanitat,
animetes ciutadanes:
tot passant us hem flairat
—¡o barreja delitosa

de l'empesa i l'estofat!—
¿Què diriem de la Rambla
que no sigui ja esbombat,
de la Rambla, tan famosa
com París o Montserrat,
un passeig qui té casernes
i floristes i mercat
i capelles i teatres,
que tothom hi va pausat?

Barcelona, ciutat bona,
matinera en ta bondat,
amb el clos de les muralles
qui de Roma fou trasllat.
Gent de seny foren tos princeps,
i, el teu poble, temperat.
La Mercè que el Cel et feia
era el do de caritat.
Bé t'escau celebrâ el Corpus
com enlloc és celebrat:
amb ginestes i domassos
amb donzelles i clergat.
L'*ou-com-balla* giravolta
com si fos ensinistrat.
Barcelona, Catalunya
feta flor de civiltat:

tens nissagues montsenyenques,
vinaters del Priorat,
clerecies vigatanes,
mariners qui han navegat
per les cales de Mallorca
i al mar gran esvalotat.
D'una vella revolada
cal que t'hagis redreçat.
Catalunya, rica i plena,
és tota ella al teu costat
i et sosté les mans, qui empunyen
ganfarons de llibertat.

ENDREÇA

Verge i Màrtir Santa Eulàlia:
a la cripta us han deixat.
Entre velles draperies
les ferralles han granat.
Reflectin les vidrieres,
l'alabastre ha flamejat.
Vostres ossos de fadrina
aquí toquen la Ciutat.

Verge i Màrtir Santa Eulàlia:
a la cripta us han deixat.

Sou nevada com els lliris
de la cara d'un albat;
sou vermella com les roses
d'una faç d'enamorat.
Son vermella del martiri;
blanca sou de castedat.
Ja que sou tan blanca i pura,
lliberen nostra Ciutat
del pecat de flastomia
qui és la sutja del pecat.
Ja que sou tan emporprada
lliberen nostra Ciutat
d'envegetes resclosides
qui són l'esca del pecat.
Feu que plani generosa,
que els poetes l'han lloat.

MARIANNA

Sou tota bruna de la vostra cara
i tota blanca de les vostres dents.
Sou la polsina de la terra mare
agarberada en l'onejar dels vents.
De l'ampla sina raja llet encara
com una saba de nafrats sarments.

O dona! Si no fossiu tan pagesa
us cantaria com la flor terral
i us sentiria grat de la duresa
de vostra carn eixuta de penyal.
Ara, però, sou pagesa i malmesa
com una imatge feta amb la destral.

Sou masovera d'una casa xica.
Tota l'ompliu com una lloca el niu.
Vostre marit us recapta una mica
com una llenca de pla regadiu.
En esbandir-vos de faç a la pica
l'aigua xarbota del vostre caliu.

O dona pacient com una arada,
gustosa com la farina de blat,
qui lleveu sempre la màxima anyada
amb una mica d'amor i pecat!
Quan esteneu la migrada bugada,
com un ocell presonera es debat.

FRAGMENT

Voldria ser com un estret camí
a la claror novella del matí.

I a cada banda, com un raig de sol,
voldria el xiuxiueig d'un reguerol.

Jo fóra al mig, com si els donés les mans;
i ells, un per banda, com petits germans.

Voldria ser com un estret camí
verge de pols i de calmós tragí.

De tantes flors caigudes sobre meu
tremolaria com un braç de neu.

I fóra trepitjat i humiliat
com un novici ple de caritat.

I em sentiria, quan ja fos humil,
com un atleta d'ánima infantil.

Traspassaria els cingles amb un salt.
Caminaria sobre el torrental.

Car, sota meu, les aigües en repós
no esbullarien mon seguit de flôs.

Voldria ser com un estret camí
petjat de les someres i el polli.

I encar voldria esdevenir tancat
entre fagedes (que es sojorn sagrat).

En ressonâ el trepig del masover
no es desallotjaria el formiguer.

Ni les llogostes botarien tant
en atànsar-s'hi a poc a poc l'infant.

Car tota passa esdevindria lleu
en ma catifa de l'amor de Déu.

Voldria ser com un estret camí
a la claror novella del matí.

De cada petja en el bassol eixut
terrejaria amb pausa la puput.

Festejaria, al marge d'un revolt,
cada captaire l'afalac del sol.

I jo diria a tots:—Veniu a mi,
que só la vida perquè só camí.—

TARDORAL

Pluja d'estels: novetat de setembre.
Ara toquem els afanys de la sembra.
I és confident i gustosa la fembra.

Ara és el temps del profit i l'amor:
aiguabarreig d'escomesa i llangor.

Ara el treball és sedant; no trasbalsa.
Ara és el temps de les peres amb salsa.
I la padrina les oques encalça.

Ara és el temps de l'amor i profit:
aiguabarreig de llangor i delit.

Pugna de glavis apar la fageda
tota d'aram. Una boira de seda
la visió de l'exèrcit ens veda.

Ara és el temps del profit i l'amor:
aiguabarreig d'escomesa i llangor.

A l'aiguamoll la becada pelluca.
És a l'aguait el vicari. La lluca,
i atura el ca per la pell de la nuca.

Ara és el temps de l'amor i profit:
aiguabarreig de llangor i delit.

O caçadors de peluda pitrera!
Ja la guineu la gossada acarrera,
i la fontada serà diumengera.

Ara és el temps del profit i l'amor:
aiguabarreig d'escomesa i llangor.

Tres amiguetes gentils i casades
surten de missa de dotze plegades,
fent caparrades amb grans arracades.

Ara és el temps de l'amor i profit:
aiguabarreig de llangor i delit.

BALADA DEL SENYOR TOMÁS

Si n'eren tres germanes.
Anaven a la font.
El senyor mestre topen
vora el pilar del pont.
L'una li dóna el càntir,
l'altra li pren el braç,
l'altra, rient cridava:
—Mira, el senyor Tomàs!—

El duien, entre totes,
enllà, com un farcell.
—El senyor mestre—deien—
és amorós i vell.
Porta casquet de llana,
trampela a cada pas...—
I la petita feia:
—Mira, el senyor Tomàs!—

Per entre carolines
i saules, prat endins,
es fonen les petjades
sota un flotó de pins.

Una òliba en fugia
rient per sota el nas
com si digués, entre ella:
—Mira, el senyor Tomàs!—

Passada una hora, baixen
les noies de la font,
i totes tres gemeguen
en tornà a veure el pont.
L'una ha perdut el càntir,
l'altra el delit del braç,
l'altra sospira a penes:
—Mira, el senyor Tomàs!—

Mireu's-el: ara torna,
tot sol, ben a pleret.
Remuga un bri de menta
de bosc, i fa l'ullet.
Si una comare el sobta,
s'acomiada las.
I la comare pensa:
—Pobre senyor Tomàs!—

CANÇÓ DEL «VISCA L'AMOR!»

És mitja tarda. La vellarda
encara esguarda prats avall.
De la tristesa de la tarda
és apacible el xaragall.
I canta el gall.
I la vellarda encara esguarda
Visca l'amor!
Visca l'amor qui mai no tarda!
Visca l'amor!

Ara que és nit, a la perduda
vaig per carrers i viaranys.
Passa un pagés amb una druda,
i és un pagès carregat d'anys.
Sense companys
vaig caminant a la perduda.
Visca l'amor!
Visca l'amor inconeguda!
Visca l'amor!

El sol és alt que ja estavella
i dorms encara sola al llit.

Mira que et vesso la ribella,
com una roina, sobre el pit.
Faràs un crit
i jo el faré d'heure't poncella.
Visca l'amor!
Visca l'amor qui s'esparpella!
visca l'amor!

D'escarafalls i gosadies
deixo el costum, que és mal antic.
Passen els anys que no ho diries.
Passen i cauen amb fadic.
En vaga estic
i seré teu si tu em volies.
Visca l'amor!
Visca l'amor de tots els dies!
Visca l'amor!

LA COROMINA

És un recer de fades, aquesta coromina.
El sol encara abrusa i l'ombra la domina
de la verneda espessa de cada braç de riu.
Ella és al mig i cada vorada li somriu.
És una prada verda tot l'any. Només un freixe
en el seu clos ubèrrim és arribat a créixe,
i encara sembla tota callada de l'esforç.
Una pomera borda, migrada, s'hi retorç.
D'aquest recer, no en tenen esment, a la masia:
només una espigada pastora se'n gaudia
menant-hi les ovelles; només un gai vaquê,
tot abeurant les vaques, un dia s'hi escaigué.
Es troben sota el freixe. La blana Joanota,
acarrerant-se al frèvol parany, la cara ensota
en la catifa d'herbes, sota un velari fi
de trepadella i àngels, d'orenga i romaní.
I mentre el dolç Jaquetus sobre una pedra llesca
el pa moresc i l'unta de ranciors i bresca,
ella es complau, maligna un pic, a afalagâ
la poma més amarga i esprèmer-li a la mà.

NOCTURN

La nit, com una gola del llop (tot ella udol),
els núvols desembrida i percudeix el sol
i sota el braç s'esmena l'espai com una busca.
Jo sóc al llit i flairo sa cabellera musca.
Devora meu la dona s'agemoleix de por
i es colga per no veure aquella tenebror.
I fa un llampec, i vibren enceses les clivelles,
i les goteres lluen com volior d'estrelles.
I jo m'aveso al trângol dels núvols mentrestant,
i els trons, la calabruixa, em van endormiscant...
Llavors (que sotragueja el llit pairal i trona
encara) ¡com abraço l'esporuguida dona
amb una revinguda d'amor! Só fredeluc
i em plau dins la tempesta ajeure'm a aixopluc.
O quina son més dolça que em baixa a les palpebres
La tebior manyaga m'esbandirà les gebres
de la passada angoixa, i a poc a poc revinc...
Entre els udols repica, potsê, un esquellerinc?
No és picarol d'ovella, ni braçalet de fada,
ni de l'esquerpa dona el so de l'arracada:
són les campanes xiques de dalt del campanar,
qui aturen la desfeta posant-se a repicar.

Del llit estant m'acuso, Senyor. Quan tu dormies,
d'aquell flagell dels homes ma voluntat nodrida's;
el vent es desfermava i era cruel la nit,
i jo, Senyor, m'ajeia placèvol en mon llit.
Però ja el clam ajunto al clam de les campanes,
i vers ton soli munten les nostres veus germanes,
i prego pels pagessos delmats sense conhort
(l'un té negat un ase; l'altre ha perdut un hort...);
pel frare que ahir vespre, dient la lletania
com un conjur, captava per eixa rodalia;
pels fugitius que ploren, sense recer, pel món;
pels caminants sense esma qui, no saben on són,
el tràmpol interroguen que llur mirada entela;
pels navegants qui fugen del torb a tota vela;
pels morts del cementiri, Senyor, avui que el fred
fins quatre pams dessota la terra els escomet...

I el chor de les campanes esperançat repica.
Cap a llevant la boira s'aprimarà una mica.
El xàfec s'apaivaga, no trona tan sovint,
el vent rondina a penes, el cel es va aclarint,
i es dignifica tota la meva benaurança.
I, de pregar, ma boca, perseverant, no es cansa.
I la muller s'aplana del benestar que fa
i jo de mica en mica em torno a endormiscà.

BIBLIOTECA DE CATALUNYA

TAULA

Tribut a Coll Pregon	13
A la muntanya del Vernets	15
El Torrent	16
Abets i faigs	19
Exode	20
Tribut a l'ermita de Sant Marsal	22
Clar de lluna	24
Mossa d'hostal	25
Porxo	27
El veinat	28
Somni	30
Romanç del goig de tenir germana.	35
Nit de Nadal	37
Romanç primicer	39
Marianna	44
Fragment	46
Tardoral	49
Balada del Senyor Tomàs	51
Cançó del «Visca l'Amor»	53
La coromina	55
Nocturn	56

IMPREMTA «OMEGA»
Ample, 53
BARCELONA

BIBLIOTECA DE CATALUNYA
1001575555

Biblioteca de Catalunya
Adq. D-BRF0
CB. 1001575555
Top. 2006-D-C 7/3
Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura
BC-27

ELS POETES D'ARA

Volums publicats:

1.—Josep Pijoan, Tria i pròleg de Tomas Garcés.

2.—Clementina Arderiu. Pròleg de J. M. Capdevila.

3.—Joan Alcover. Pròleg de Carles Riba.

4.—Josep Carner. Pròleg d'Alexandre Plana.

5.—J. M. de Sagarra. Tria i pròleg de Tomàs Garcés.

6.—J. Salvat-Papasseit. Próleg de J. M. Junoy.

7.—J. M. López-Picó. Pròleg de Carles Riba.

8.—Marian Manent. Tria i pròleg de Tomàs Garcés.

9.—Josep Sebastià Pons. Pròleg de Carles Soldevila.

10.—Carles Riba. Pròleg de M. de Montoliu.

Cada dissabte un volum
Cada volum 0'75 pessetes

Antologia de Nadal

Apareixerà d'aquí pocs dies. Serà un llibre acuradament imprès, amb bella portada en colors. Contindrà les més emocionades composicions que el Nadal ha suggerit als nostres poetes.

Tothom desitja un petit

Almanac literari

on el santoral vagi acompanyat de contes i poesies dels millors escriptors de Catalunya. Les «Edicions Lira» el llençaran al public, molt aviat. Es vendrà a un preu infim; els exemplars de l'Almanac aniran enquaderi
tela i contindrà un seguit de produccio
quisides.

Edicions Li

Ample, 53 - Barcelona

BIBLIOTECA
RIERA - FIGUERAS

B. 17 - IV
Poe (Gue)
Reg. 3591

Els Poetes d'Ara

COL·LECCIÓ D'ANTOLOGIES
DIRIGIDA PER TOMAS GARCÉS

Cada setmana sortirà un volum de 64 pàgines. La tria anirà precedida d'un pròleg crítico-bibliogràfic

La segona sèrie de «Els Poetes d'Ara» compendrà antologies de *J. M. Lòpez-Picó, Marian Manent, J. S. Pons, Carles Riba, M. A. Salvà* i *Guerau de Liost*

Cada volum: 0'75 pessetes

DIPÒSIT: IMPREMTA «OMEGA»
Ample, 53. Barcelona